

449.

DEKRET PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ

z dnia 30 września 1935 r.

w sprawie zmiany rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o konwersji i uporządkowaniu długów rolniczych oraz ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o urządach rozjemczych do spraw majątkowych posiadaczy gospodarstw wiejskich.

Na podstawie art. 55 ust. (2) ustawy konstytucyjnej postanawiam co następuje:

Art. 1. W rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o konwersji i uporządkowaniu długów rolniczych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 841) wprowadza się zmiany następujące:

1) po art. 3 dodaje się art. 3a w brzmieniu:

„Art. 3a. (1) Do dnia 1 października 1938 r. zawieszają się z mocy samego prawa wymagalność wszelkich długów rolniczych, powstałych przed dniem 1 lipca 1932 r., a nieobjętych przepisami art. 6 i 7. Zawieszenie wymagalności obejmuje kapitał długu oraz odsetki, prowizje, koszty i inne należności uboczne z tytułu długu, należne za czas do dnia 1 listopada 1934 r.

(2) Przepis ustępu poprzedzającego stosuje się bez względu na przynależność gospodarstwa do jednej z grup, wymienionych w art. 3, oraz bez względu na to, czy dług został już objęty uporządkowaniem bądź z mocy samego prawa, bądź z mocy orzeczenia urzędu rozjemczego lub ugody.”;

2) w art. 5 po wyrazach: „terminu spłaty” dodaje się wyrazy: „oraz obniżenia”, a na końcu dodaje się nowe zdanie w brzmieniu: „Współzobowiązany może korzystać z większych ulg aniżeli dłużnik, który pobrał walutę, jeżeli z tytułu posiadanego gospodarstwa wiejskiego ulgi takie służą mu.”;

3) w art. 6 w ust. (3) po wyrazach: „w ust. (1)” dodaje się wyrazy: „i (2)”;

4) w art. 7 w pkt. 1) po wyrazach: „o pracę” przecinek zastępuje się średnikiem oraz dodaje się wyrazy: „wyłączenie niniejsze nie dotyczy tej części poborów, która przewyższała 500 zł miesięcznie”, a w pkt. 3) skreśla się wyrazy: „umów o rentę, wymowę i wymiar”;

5) art. 8 otrzymuje brzmienie:

„Art. 8. Orzekanie, czy do długu mają zastosowanie przepisy art. 1, 2, 4, 5, 6 i 7, do jakiej grupy zalicza się gospodarstwo wiejskie (art. 3) oraz ustalanie stopnia zadłużenia posiadaczy gospodarstw wiejskich — należy do urzędu rozjemczego.”;

6) w art. 22 dodaje się ustęp piąty w brzmieniu:

„(5) Jeżeli dłużnik zgłosi wniosek do instytucji kredytu długoterminowego o przeprowadzenie konwersji, a wierzyciel prowadzi egzekucję, urząd rozjemczy na podstawie zaświadczenia instytucji, stwierdzającego, że dłużnik posiada dane do uzyskania pożyczki długoterminowej na konwersję egzekwowanej wierzytelności, może zabezpieczyć wniosek dłużnika

przez zawieszenie postępowania egzekucyjnego do czasu zakończenia konwersji. Jeżeli jednak decyzja instytucji (ust. (2)) nie zapadnie w okresie sześciu miesięcy od daty postanowienia urzędu rozjemczego, zawieszenie egzekucji wygasa z mocy samego prawa.”;

7) w art. 41 w ust. (1) końcowe wyrazy: „1 kwietnia 1935 r.” zastępuje się wyrazami: „1 października 1938 r.”, a na końcu tego artykułu dodaje się ustęp czwarty w brzmieniu:

„(4) O ile strony do dnia 1 października 1935 r. nie doszły do porozumienia co do kursu przerachowania długu, wyrażonego w walucie zagranicznej, na walutę polską, dług podlega z mocy samego prawa przerachowaniu według kursu, notowanego na giełdzie pieniężnej warszawskiej w dniu 1 października 1935 r. Przerachowanie następuje z zachowaniem przepisów art. 4 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 12 czerwca 1934 r. o wierzytelnościach w walutach zagranicznych (Dz. U. R. P. Nr. 59, poz. 509).”;

8) w art. 42 ustęp drugi otrzymuje brzmienie:

„(2) Odsetki powyższe będą płatne zdołu 1 kwietnia i 1 października każdego roku, poczynając od dnia 1 kwietnia 1935 r.”, a na końcu tego artykułu dodaje się ustęp trzeci w brzmieniu:

„(3) Odsetki prawne, przypadające za czas zarówno przed, jak i po wejściu w życie rozporządzenia niniejszego, obniża się z mocy samego prawa do wysokości 6% w stosunku rocznym. Jeżeli odsetki te zostały objęte tytułem egzekucyjnym, wówczas sąd, właściwy do nadania klauzuli wykonalności, wyda na wniosek dłużnika postanowienie, wprowadzające odpowiednią zmianę do tego tytułu. Jeżeli tytuł egzekucyjny wydał urząd rozjemczy, wówczas powyższą zmianę wprowadzi postanowieniem przewodniczący urzędowi rozjemczemu. W razie wątpliwości, sąd (urząd rozjemczy) może zarządzić przesłuchanie stron, a jeżeli to nie wystarczy do wyjaśnienia wątpliwości, czy przyznane w tytule egzekucyjnym odsetki są odsetkami prawnymi, winien odesłać je na drogę sporu. Suma, o którą zostały obniżone odsetki prawne już uiszczone przez dłużnika, ulega zarachowaniu na należności wierzyciela, w żadnym jednak razie dłużnikowi nie służy roszczenie o jej zwrot. Przepis ustępu niniejszego stosuje się do wszelkich długów rolniczych, objętych rozporządzeniem niniejszym, chociażby dłużnik nie podlegał przepisom rozdziału niniejszego.”;

9) art. 44 otrzymuje brzmienie:

„Art. 44. Jeżeli istnienie długu, jego wysokość, jak również okoliczności, które w myśl art. 8 podlegają rozstrzygnięciu urzędu rozjemczego, nie są sporne, przewodniczący urzędowi rozjemczemu lub jego zastępca na wniosek wierzyciela wyda, po wysłuchaniu stron, zaświadczenie o wysokości rat i odsetek, płatnych w myśl przepisów rozdziału niniejszego.”;

10) w art. 46 po wyrazach: „W przypadkach” dodaje się wyrazy: „ulg udzielonych z mocy samego prawa”, a na końcu tego artykułu dodaje się pkt. e) w brzmieniu: „e) skrócić lub uchylić termin zawieszenia wymagalności długu (art. 3a i 41 ust. (1)), chociażby dłużnik nie podlegał przepisom rozdziału niniejszego.”;

11) w art. 49 wprowadza się zmiany następujące:

w ust. (4) punktowi drugiemu nadaje się brzmienie: „2) do długów posiadaczy gospodarstw wiejskich grupy C, których zadłużenie w stosunku do wartości ich majątku przewyższa 50%.”;

dodaje się ustęp piąty w brzmieniu:

„(5) O ile strony do dnia 1 października 1935 r. nie doszły do porozumienia co do kursu przerechowania długu, wyrażonego w walucie zagranicznej, na walutę polską, urząd rozjemczy, orzekając o zastosowaniu przepisów rozporządzenia niniejszego, dokonuje przerechowania, stosując na wniosek dłużnika kurs, notowany na giełdzie pieniężnej warszawskiej w dniu 1 października 1935 r. Przerachowanie następuje z zachowaniem przepisów art. 4 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 12 czerwca 1934 r. o wierzytelnościach w walutach zagranicznych (Dz. U. R. P. Nr. 59, poz. 509).”;

12) w art. 50 w ust. (4) po wyrazach: „rozporządzenia niniejszego” dodaje się wyrazy: „albo ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o utworzeniu urzędów rozjemczych do spraw majątkowych posiadaczy gospodarstw wiejskich (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 253)”, a na końcu tego artykułu dodaje się ustęp szósty w brzmieniu:

„(6) w postępowaniu, określonym w artykule niniejszym, nie stosuje się przepisu art. 4 ust. (1).”;

13) w art. 53 w ust. (1) po wyrazach: „gospodarstw wiejskich” dodaje się wyrazy: „jeżeli wysokość spłat ustalona została” a wyrazy: „1 stycznia 1926 r.” zastępuje się wyrazami: „28 kwietnia 1924 r.”;

14) w art. 54 wprowadza się zmiany następujące: w ust. (1) wyrazy: „1 stycznia 1926 r.” zastępuje się wyrazami: „28 kwietnia 1924 r.”;

na końcu ustępu drugiego dodaje się zdanie:

„Suma zaległych do dnia wydania orzeczenia odsetek ulega obniżeniu w tym samym stosunku, w jakim nastąpiło obniżenie reszty ceny kupna.”;

ustępy czwarty i piąty otrzymują brzmienie:

„(4) Przepisy artykułu niniejszego stosuje się bez względu na to, czy strony zawarły umowę kupna-sprzedaży, czy jedynie zobowiązały się do zawarcia takiej umowy na określonych warunkach (przedwstępna umowa sprzedaży, umowa przyrzeczenia sprzedaży i inne podobne umowy), oraz bez względu na to, czy nabyte grunty znajdują się we władaniu pierwotnych nabywców, czy też ich prawnych następców. Stosowaniu przepisów artykułu niniejszego nie przeszkadza również odstąpienie praw do reszty ceny sprzedażnej i innych wierzytelności osobom trzecim, a także wszelkie zmiany umowy co do ustalonej ceny sprzedażnej, chociażby dokonane po dniu 1 lipca 1932 r.

(5) W przypadkach, gdy urząd rozjemczy orzekać będzie o obniżeniu reszty ceny nabycia nieruchomości ziemskich w drodze parcelacji, stosować będzie odpowiednio przepisy ustępów poprzedzających z następującymi zmianami:

1) jeżeli nabywca nieruchomości z parcelacji (działki) przejął do zapłaty na poczet ceny kupna dług sprzedawcy lub też, gdy przeniesione na nabytą działkę (w całości lub w części) dług hipoteczny, ciężące na nieruchomości, z której działka została

wydzielona (nieruchomości macierzystej), dług ten nie będą zaliczone do sumy wpłaconej dotychczas przez nabywcę;

2) jeżeli same dług, wymienione w pkt. 1), przekraczają wartość idealnej części działki, za którą zapłaćta jeszcze nie nastąpiła, urząd rozjemczy umorzy w całości resztę ceny należnej sprzedawcy, a dług ten obniży do wysokości tej wartości; obniżka długów hipotecznych nastąpi z uwzględnieniem stopnia hipotecznego, długów zaś hipotecznie niezabezpieczonych proporcjonalnie do ich wysokości; przepis punktu niniejszego nie dotyczy jednak uprzywilejowanych wierzytelności Skarbu Państwa i wszelkich wierzytelności instytucji kredytu długoterminowego, choćby w sumie przekraczały wartość idealnej części działki, za którą zapłaćta jeszcze nie nastąpiła;

3) w przypadkach, gdy nabywca uiszczył sprzedawcy całą cenę kupna działki, a mimo to przeniesiono na działkę dług hipoteczny, ciężący na nieruchomości macierzystej, działka ulega zwolnieniu od tych obciążeń, z wyjątkiem długów niepodlegających obniżeniu w myśl przepisu punktu poprzedzającego;

4) obniżenie obciążenia działki z tytułu długu niepodzielnego pozostaje bez wpływu na roszczenia wierzyciela w stosunku do osobistego dłużnika i na zabezpieczenie długu na nieruchomości macierzystej;

5) oszacowania działek należy dokonać z uwzględnieniem norm szacunkowych, przyjętych przez władze ziemskie przy parcelacji, prowadzonej przez te władze;

6) spłata obniżonej reszty ceny kupna rozkłada się na raty, płatne w ciągu dwunastoletniego okresu, następującego po upływie czterech lat od orzeczenia urzędu rozjemczego; przepis art. 42 ust. (1) rozciąga się na cały okres spłaty reszty ceny kupna.”;

dodaje się ustępy szósty, siódmy i ósmy w brzmieniu:

„(6) W przypadkach obniżenia przez urząd rozjemczy reszty ceny kupna działki, nabytej w drodze parcelacji, przed przepisaniem prawa własności na rzecz nabywcy, a przeniesienia na działkę długów hipotecznych sprzedawcy (w całości lub w części) po tem obniżeniu, nabywca po przepisaniu prawa własności może wystąpić do urzędu rozjemczego o wydanie orzeczenia z uwzględnieniem nowego stanu faktycznego.

(7) W przypadkach, gdy sąd w postępowaniu, przewidzianem w ustawach o uregulowaniu prawa własności gruntów, oddanych w posiadanie nabywców w drodze parcelacji nieruchomości ziemskich, uwzględnia wnioski o uregulowanie stanu hipotecznego lub o przyznanie prawa własności działek, wówczas na wniosek urzędu wojewódzkiego lub nabywcy działki zastosuje jednocześnie przepisy artykułu niniejszego. Nie dotyczy to jednak przypadków, gdy postępowanie sądowe zostało wszczęte po upływie terminu, wymienionego w art. 53 ust. (3), a nabywca działki nie wystąpił w tym terminie do właściwego urzędu rozjemczego o obniżenie reszty ceny kupna.

(8) Przepisy artykułu niniejszego stosuje się również do wierzytelności osób lub instytucji, wymienionych w art. 6 ust. (1) pkt. 3), 7), 8), 9) i 10).”;

15) w art. 57 w ust. (1) wyrazy: „lat gospodarczych 1932/33 i 1933/34” zastępuje się wyrazami: „od dnia 1 lipca 1932 r. do daty orzeczenia”;

16) W art. 63 dodaje się na początku wyrazy: „Jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej;”;

17) w art. 68 wprowadza się zmiany następujące:

ustępowi pierwszemu nadaje się brzmienie:

„(1) Przepisów art. 3a, 4, 6, 7 i 9 nie stosuje się w postępowaniu układowym i likwidacyjnym.”;

na końcu dodaje się ustęp trzeci w brzmieniu:

„(3) Jeżeli zgłoszony został wniosek o wszczęcie postępowania układowego, wówczas przewodniczący urzędu rozjemczego na wniosek osoby współzobowiązanej z dłużnikiem, objętym powyższym wnioskiem, może zawiesić egzekucję, skierowaną do majątku współzobowiązanego, który jest posiadaczem gospodarstwa wiejskiego. Zawieszenie egzekucji może być również udzielone współzobowiązanemu, który nie jest posiadaczem gospodarstwa wiejskiego, jeżeli współzobowiązany ten, zaciągając zobowiązanie, nie pobrał waluty.”;

18) w art. 70 w ust. (1) po wyrazach: „na wniosek dłużnika” dodaje się wyrazy: „bez względu na stopień zadłużenia (art. 63)”, a w ust. (2) wyraz: „trzech” zastępuje się wyrazem: „pięciu”;

19) w art. 71 dodaje się ustęp czwarty w brzmieniu: „(4) Złożona przez wierzyciela kaucja przeznaczona będzie przede wszystkim na pokrycie opłat i kosztów postępowania. W przypadku wydania orzeczenia o otwarciu postępowania, urząd rozjemczy zwróci wierzycielowi kaucję po potrąceniu opłat i kosztów, związanych z wydaniem orzeczenia. W przypadku odrzucenia wniosku, urząd rozjemczy po potrąceniu wyżej wymienionych opłat i kosztów orzeka przepadek kaucji na rzecz Skarbu Państwa.”;

20) art. 73 otrzymuje brzmienie:

„Art. 73. (1) Po ustaleniu wartości majątku dłużnika oraz sumy jego zadłużenia, urząd rozjemczy na posiedzeniu niejawnym przystąpi do rozpatrzenia wniosku o otwarcie postępowania układowego. Decyzja urzędu rozjemczego powinna zapaść w ciągu dwóch miesięcy od dnia złożenia wniosku.

(2) Jeżeli z wnioskiem o otwarcie postępowania układowego wystąpił dłużnik, a urząd rozjemczy stwierdzi, że zachodzą warunki do wszczęcia tego postępowania, i uzna za konieczne umożliwienie dłużnikowi przygotowania tego postępowania, wówczas urząd rozjemczy na wniosek dłużnika może orzec udzielenie dłużnikowi tymczasowego odroczenia wypłat na okres do jednego roku. Po upływie terminu odroczenia wypłat urząd rozjemczy rozstrzyga o otwarciu postępowania układowego.

(3) Udzielając dłużnikowi odroczenia wypłat, urząd rozjemczy ustanowi nadzór nad majątkiem dłużnika. Do nadzoru tego stosuje się odpowiednio przepisy art. 76.

(4) Szczegółowe przepisy, dotyczące tymczasowego odroczenia wypłat, w szczególności co do prowadzenia egzekucji oraz co do ustalenia kategorii wierzytelności, nie objętych odroczeniem wypłat—ustalą w drodze rozporządzeń Ministrowie: Sprawiedliwości, Skarbu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych.”;

21) w art. 75 dodaje się ustęp szósty w brzmieniu:

„(6) Na wniosek nadzorcy, dłużnika lub wierzyciela w przypadku, gdy zawiłania interesów majątkowych dłużnika utrudniają sporządzenie listy

wierzytelności lub projektu układu, urząd rozjemczy może orzec przedłużenie okresu, wyznaczonego w myśl ust. (1), na dalszy okres nie dłuższy jednak, niż 6 miesięcy.”;

22) w art. 79 ustęp trzeci otrzymuje brzmienie:

„(3) Jeżeli w wyniku sprawdzenia nadzorcy stwierdzi istnienie wierzytelności, podlegających przepisom art. 50, 51, 53, 54 lub 57, powinien wystąpić do urzędu rozjemczego z wnioskiem o obniżenie odpowiednich zobowiązań dłużnika. Urząd rozjemczy powinien rozpatrzyć wniosek nadzorcy poza zwykłą kolejnością wniosków, przyczem w razie potrzeby może orzec o odroczeniu terminu, wyznaczonego dłużnikowi i wierzycielom w myśl przepisu art. 75, na okres potrzebny do rozpoznania wniosku nadzorcy i przeprowadzenia czynności, poprzedzających zgromadzenie wierzycieli.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 28 marca 1933 r. o urzędach rozjemczych do spraw majątkowych posiadaczy gospodarstw wiejskich (Dz. U. R. P. z 1934 r. Nr. 109, poz. 974) wprowadza się zmiany następujące:

1) w art. 3 dodaje się ustęp drugi w brzmieniu:

„(2) Minister Rolnictwa i Reform Rolnych może w drodze rozporządzeń znosić poszczególne wojewódzkie lub powiatowe urzędy rozjemcze z jednocześnie rozszerzeniem właściwości wskazanych w tem rozporządzeniu urzędów rozjemczych na teren województw lub powiatów, w których urząd rozjemczy został zniesiony. W tym samym trybie Minister Rolnictwa i Reform Rolnych może ponownie tworzyć urzędy rozjemcze.”;

2) w art. 14 w ust. (1) dodaje się na końcu wyrazy: „oraz — w granicach właściwości — na wniosek każdej osoby uprawnionej do korzystania z przepisów rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o konwersji i uporządkowaniu długów rolniczych”.

Art. 3. Upoważnia się:

1) Ministra Skarbu do ogłoszenia w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej jednolitego tekstu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o konwersji i uporządkowaniu długów rolniczych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 841) ze zmianami, wprowadzonymi dekretem niniejszym,

2) Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych do ogłoszenia w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej jednolitego tekstu ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o urzędach rozjemczych do spraw majątkowych posiadaczy gospodarstw wiejskich (Dz. U. R. P. z 1934 r. Nr. 109, poz. 974) ze zmianami, wprowadzonymi dekretem niniejszym.

Art. 4. Wykonanie dekretu niniejszego porucza się Ministrom: Skarbu, Sprawiedliwości oraz Rolnictwa i Reform Rolnych.

Art. 5. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*

Prezes Rady Ministrów: *W. Sławek*

Minister Skarbu: *Wł. Zawadzki*

Minister Sprawiedliwości: *Czesław Michałowski*

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych: *J. Poniatowski*